

УДК 377.4:614.253.2(477)

DOI 10.11603/me.2414-5998.2017.3.7752

О. В. Лінчевський, І. Є. Булах, М. Р. Мруга

Міністерство охорони здоров'я України

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОРІВНЯЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ

O. V. Linchevskiy, I. Ye. Bulakh, M. R. Mruha

Ministry of Healthcare of Ukraine

COMPARATIVE STUDY OF QUALITY OF MEDICAL EDUCATION IN UKRAINE AT THE STAGE OF DOCTORS' POSTGRADUATE EDUCATION OUTCOME ANALYSIS

Пріоритетом післядипломної освіти є підготовка фахівців з необхідними професійними знаннями, вміннями та навичками. У статті наведено результати порівняльного дослідження якості медичної освіти в Україні на післядипломному етапі підготовки лікарів. Визначено, що включення субтесту з тестових завдань типу USMLE стимулювало навчальний процес та підготовку до ліцензійного іспиту у вищих навчальних закладах. Проте має місце суттєва різниця між результатами складання субтесту американськими та українськими лікарями-інтернами. Для підвищення вимог до змісту та якості підготовки лікарів-інтернів необхідна реформа інтернатури на всіх її етапах.

Ключові слова: якість; післядипломна медична освіта.

Priority of postgraduate education is to train professionals with the necessary professional knowledge and skills. The results of a comparative study of the quality of medical education in Ukraine at the postgraduate stage training of doctors have been established in the article. It was determined that the inclusion of subtest tests such as USMLE stimulate the learning process and preparation for license examination in higher education institutions. However, there is a significant difference between the results of assembly subtest among American and Ukrainian medical interns. To increase the requirements for the content and quality of training of internship doctors the reform of internship at all stages is needed.

Key words: quality; postgraduate medical education.

Вступ. Пріоритетом післядипломної освіти є підготовка фахівців з необхідними професійними знаннями, вміннями та навичками, створення умов для їх постійного розвитку й удосконалення компетентності в межах обраної спеціальності. Це обумовлено вимогами Концепції розвитку вищої медичної освіти в Україні [1], Національної стратегією розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [2], Законом України “Про вищу освіту” [3]. Сучасною тенденцією у післядипломній медичній освіті є запровадження індивідуально-орієнтованого навчання, що надає об’єктивну оцінку діяльності осіб, які навчаються, визначаючи їх рейтинг, що розширює їх права щодо подальшого професійного розвитку [4].

Мета роботи – проаналізувати результати порівняльного дослідження якості медичної освіти в Україні на післядипломному етапі підготовки лікарів.

Основна частина. 28 березня 2017 року на виконання листів МОЗ України від 29 грудня 2016 року № 20/34442 та від 24 січня 2017 року № 01.6/10/1594 Центром тестування при МОЗ України було проведено порівняльне дослідження якості медичної освіти в Україні на післядипломному етапі підготовки лікарів. У порівняльному дослідженні взяли участь 4906 лікарів-інтернів, з яких 2970 бюджетної та 1936 контрактної форм навчання.

Для його проведення до ліцензійного іспиту “Крок 3. Загальна лікарська підготовка” було включено субтест із тестових завдань типу USMLE¹ з надання допомоги при невідкладних станах. Таким чином, екзаменаційний тест з 200 завдань для лікарів-інтернів складався з основного тесту (170 тестових завдань) та субтесту (30 тестових завдань).

¹USMLE (United States Medical Licensing Examination) – “Екзамен з отримання медичної ліцензії Сполучених Штатів Америки”.

Зміст екзаменаційного тесту та субтесту відповідав затвердженій структурі змісту ліцензійного іспиту “Крок 3. Загальна лікарська підготовка”. Результати іспиту обраховувалися окремо за основним тестом та субтестом.

1. *Аналіз результатів за основним тестом із тестових завдань національного екзаменаційного банку іспиту.*

Порівняння результатів іспиту “Крок 3. Загальна лікарська підготовка” (весна) у 2016 та 2017 роках показує, що:

національний показник іспиту у 2016 році становив 81,7 %, а у 2017 – 84,6 %;

різниця між результатами ВНЗ у 2016 році становила 10,5 %, у 2017 – 4,2 %¹;

кількість лікарів-інтернів, які не склали іспит у 2016 році, становила 8,2 % (380 осіб), з яких 5,2 % (156 осіб) бюджетної та 12,7 % (224 особи) контрактної форм навчання, у 2017 – 6,2 % (304 особи), з яких 3,8 % (113 осіб) бюджетної та 9,9 % (191 особа) контрактної форм навчання.

Найвищі результати показали інтерни таких спеціальностей: “Внутрішні хвороби” (86,5 %; 689 інтернів), “Неонатологія” (86,4 %; 64 інтерни), “Дитяча хірургія” (85,8 %; 44 інтерни) та “Медицина невідкладних станів” (85,7 %; 254 інтерни).

Таким чином, чітко простежується покращення результатів складання іспиту у 2017 році.

2. *Аналіз результатів за субтестом із тестових завдань типу USMLE.*

Із 30 тестових завдань субтесту 18 відносяться до терапевтичного профілю, 4 – до хірургічного, 3 – до інфекційного та 5 – до педіатричного.

Субтест був сформований із тестових завдань типу USMLE, середня складність якого для американських лікарів-інтернів була 72 %, тоді як для українських лікарів-інтернів вона виявилася 37,7 %.

Результати складання субтесту між ВНЗ суттєво не відрізняються, про що свідчить різниця у результатах – 5,5 %.

До категорії “10 % лікарів-інтернів, які показали найвищі результати” ввійшли 473 особи. Можна

виділити 5 ВНЗ, у яких до цієї категорії потрапила найбільша кількість інтернів:

Львівський національний медичний університет – 70 осіб (11,9 % від загальної кількості інтернів);

Дніпропетровська медична академія – 60 осіб (14,5 %);

Національний медичний університет – 46 осіб (10,4 %);

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика – 44 особи (9,8 %);

Вінницький національний медичний університет – 43 особи (10,3 %).

До категорії “лікарі-інтерни, які показали найвищі індивідуальні результати” ввійшли лікарі-інтерни Дніпропетровської медичної академії, Національного медичного університету та Тернопільського державного медичного університету, які мають результат складання субтесту вище 73 % і результат складання основного тесту вище 90 %.

Найвищі результати показали інтерни таких спеціальностей: “Анестезіологія та інтенсивна терапія” (42,9 %; 239 інтернів), “Дитяча хірургія” (42,9 %; 44 інтерни), “Дитяча анестезіологія” (41,2 %; 45 інтернів) та “Медицина невідкладних станів” (40,2 %; 254 інтерни).

Висновки. Таким чином, можемо констатувати, що включення субтесту з тестових завдань типу USMLE стимулювало навчальний процес та підготовку до ліцензійного іспиту у ВНЗ.

Має місце суттєва різниця між результатами складання субтесту американськими та українськими лікарями-інтернами.

Для підвищення вимог до змісту та якості підготовки лікарів-інтернів необхідна реформа інтернатури на всіх її етапах: затвердження нового Положення про інтернатуру, запровадження системи конкурсного електронного вступу до інтернатури, визначення переліку базових спеціальностей, введення змісту навчання та комп’ютерних програм для атестації інтернів у відповідність до сучасних протоколів лікування та стандартів діагностики.

Список літератури

1. Наказ МОЗ України та АМН України від 12.09.2008 р. № 522/51 “Про затвердження Концепції розвитку вищої медичної освіти в Україні”. – Режим доступу : <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=12141>.

2. Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013 “Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року”. – Режим доступу :

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.

3. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII “Про вищу освіту.” – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

4. Вороненко Ю. В. Післядипломна медична освіта – нові горизонти й перспективи / Ю. В. Вороненко, О. П. Мінцер, О. В. Палагін // Медична освіта. – 2016. – № 3. – С. 12–16.

¹Аналіз результатів здійснено без урахування результатів приватного ВНЗ.

References

1. Nakaz MOZ ta AMN Ukrainy vid 12.09.2008 № 522/51 Pro zatverdzhennia Kontseptsii rozvytku vyshchoi medychnoi osvity v Ukraini [Order of the Ministry of Healthcare of Ukraine № 522/51 from September 12, 2008. On approval of the Concept of development of higher medical education in Ukraine]. Retrieved from <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=12141> [in Ukrainian].
2. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.06.2013 № 344/2013 Pro Natsionalnu stratehiiu rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku [Decree of the President of Ukraine № 344/2013 of June 25, 2013. On the National Strategy for Development of Education in Ukraine until 2021]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy vid 01.07.2014 № 1556-VII Pro vyshchu osvitu [Higher Education Act of Ukraine № 1556-VII of July 1, 2014]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian].
4. Voronenko, Yu.V., Mintser, O.P., & Palahin, O.V. (2016). Pislidyplomna medychna osvita – novi horyzonty i perspektyvy [Postgraduate medical education – new horizons and prospects]. *Medychna osvita – Medical education*, 3, 12-16 [in Ukrainian].

Отримано 03.04.17

Електронна адреса для листування: admin@testcentr.org.ua